

Opinia do ustawy o zmianie ustawy o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych oraz niektórych innych ustaw

Najistotniejszą grupę zmian zawartych w nowelizacji stanowią zmiany w ustawie o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych oraz w ustawie o pracowniczych programach emerytalnych mające na celu implementację dyrektywy 41/2003/UE z dnia 3 czerwca 2003 r. w sprawie działalności instytucji pracowniczych programów emerytalnych oraz nadzoru nad takimi instytucjami. Ta część nowelizacji zmierza przede wszystkim do umożliwienia pracowniczym funduszom emerytalnym zarządzania środkami powierzonymi przez pracodawców zagranicznych oraz umożliwienia zagranicznym funduszom emerytalnym zarządzania środkami gromadzonymi w ramach pracowniczego programu emerytalnego.

Pierwszy z tych celów realizuje zmiana ustawy o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych. Nowelizacja definiuje pracodawcę zagranicznego, zagraniczny organ nadzoru i program emerytalny pracodawcy zagranicznego oraz wprowadza zasadę, że pracodawca zagraniczny, czyli podmiot będący w rozumieniu przepisów innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej, w którym znajduje się jego siedziba, pracodawcą lub osobą prowadzącą działalność na własny rachunek, może być założycielem pracowniczego towarzystwa lub może nabyć akcje takiego towarzystwa prowadzącego już działalność. Ponadto ustawa określa procedurę wymiany informacji pomiędzy polskim a zagranicznym organem nadzoru w sytuacji wydania zezwolenia na utworzenie pracowniczego towarzystwa, którego akcjonariuszem jest pracodawca zagraniczny, lub na zmianę statutu wynikającą z nabycia lub objęcia przez niego akcji tego towarzystwa. W szczególności organ nadzoru państwa członkowskiego, w którym ma siedzibę pracodawca zagraniczny, jest wezwany do przekazania polskiemu organowi nadzoru informacji o wymogach prawa dotyczących emerytur pracowniczych, zgodnie z którymi pracownicze towarzystwo będzie realizować program emerytalny pracodawcy zagranicznego. Zgodnie z tymi przepisami będą m. in. realizowane wypłaty na rzecz członków funduszu zarządzanego przez pracownicze

towarzystwo, którego akcjonariuszem jest pracodawca zagraniczny, będących jego pracownikami, w przypadku likwidacji pracowniczego funduszu.

Zmiany mające na celu umożliwienie zagranicznym funduszom emerytalnym zarządzania środkami gromadzonymi w ramach pracowniczego programu emerytalnego zostały wprowadzone do ustawy o pracowniczych programach emerytalnych. W tym zakresie nowelizacja wprowadza definicję zarządzającego zagranicznego oraz wskazuje zarządzanie zagraniczne jako czwartą formę prowadzenia programu obok funduszu emerytalnego, umowy o wnoszenie przez pracodawcę składek pracowników do funduszu inwestycyjnego i umowy grupowego ubezpieczenia na życie. Nowelizacja określa zasady realizacji pracowniczego programu emerytalnego w formie zarządzania zagranicznego, rozszerza na tę formę tryb rejestracji programu przewidziany w ustawie dodając jeden warunek w postaci uzyskania przez organ nadzoru od zagranicznego organu nadzoru informacji o tym, że akceptuje on zarządzanie programem przez zarządzającego zagranicznego, pod rygorem odmowy rejestracji programu. W przypadku stwierdzenia przez organ nadzoru nieprawidłowości w realizacji programu przez zarządzającego zagranicznego organ ten niezwłocznie powiadamia o nieprawidłowościach zagraniczny organ nadzoru. W przypadku stwierdzenia przez organ nadzoru uporczywego naruszania prawa przez zarządzającego zagranicznego, może nastąpić likwidacja programu.

Oprócz zmian wynikających z implementacji dyrektywy ustawa wprowadza szereg regulacji, które w dużej mierze mają na celu doprecyzowanie przepisów zmienianych ustaw bądź wyeliminowanie uchybień legislacyjnych. Spośród zmian o istotnym znaczeniu można wymienić m. in.:

- 1) uchylenie art. 229 ustawy o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych, który przewidywał tworzenie otwartych funduszy emerytalnych typu B, stosujących ostrożniejszą politykę lokacyjną, jako że dotychczas norma ta z powodu swej ogólnikowości nie mogła być realizowana, a pożądane jest szczegółowe uregulowanie tej problematyki;
- 2) wprowadzenie jednoznacznego zwolnienia od podatku dochodowego od osób fizycznych środków będących przedmiotem transferu z grupowych form gromadzenia środków na cele emerytalne do pracowniczego programu emerytalnego;
- 3) obniżenie progu, do którego nie są naliczane odsetki należne od składek przekazywanych do OFE z opóźnieniem, z 6,6 zł do 2 zł, i analogiczne obniżenie progu, do którego nie wymierza się płatnikowi składek lub instytucji obsługującej wpłaty dodatkowej opłaty, co jest rozwiązaniem korzystnym dla członków OFE;

- 4) objęcie przepisami ustawy o pracowniczych programach emerytalnych członków rolniczych spółdzielni produkcyjnych i spółdzielni kółek rolniczych;
- 5) stworzenie możliwości dokonania transferu środków zgromadzonych w ramach grupowego ubezpieczenia na życie do pracowniczego programu emerytalnego, poprzez umożliwienie złożenia wniosku o rejestrację programu do końca 2005 r. przez pracodawców prowadzących to ubezpieczenie do 31 grudnia 2004 r.

Uwagi do ustawy:

- 1) w art. 1 w pkt 11, w art. 58a w ust. 1 proponuję zastąpić wyraz "realizuje" wyrazami "zamierza realizować" ponieważ przepis ten dotyczy etapu przed rozpoczęciem działalności przez pracownicze towarzystwo;
- 2) zgodnie z art. 1 pkt 11, art. 58a ust. 4 pracownicze towarzystwo może rozpocząć realizację programu emerytalnego po otrzymaniu informacji o wymogach prawa dotyczących emerytur pracowniczych państwa siedziby pracodawcy zagranicznego, przepis ust. 5 przewiduje natomiast inny termin na rozpoczęcie tej działalności. Brak jest łącznika pomiędzy tymi przepisami, w postaci wskazania, zgodnie z dyrektywą, że ust. 5 stosuje się w przypadku, gdy pracownicze towarzystwo nie otrzyma informacji, o której mowa w ust. 1, czyli że, po pierwsze, nie zawsze muszą upłynąć 3 miesiące od dnia wskazanego w ust. 5, by towarzystwo mogło rozpocząć realizację programu, po drugie – że może rozpocząć tę działalność pomimo nieotrzymania informacji.

Propozycja poprawki:

- w art. 1 w pkt 11, w art. 58a ust. 5 otrzymuje brzmienie:
"5. W przypadku nieotrzymania przez pracownicze towarzystwo informacji, o której mowa w ust. 1, w terminie 3 miesięcy od dnia powiadomienia, o którym mowa w ust. 2, pracownicze towarzystwo może rozpocząć realizację programu emerytalnego pracodawcy zagranicznego po upływie tego terminu.";
- 3) w art. 1 w pkt 15, w art. 76 w ust. 2:
    - a) w zdaniu pierwszym wyrazy "jego członków" należy zastąpić wyrazami "członków funduszu" ponieważ pracownicy mogą być członkami funduszu, a nie jak wynika z przepisu, członkami pracowniczego towarzystwa;
    - b) w zdaniu drugim po wyrazach "zagranicznego organu" należy, zgodnie z definicją dodaną w art. 8 pkt 11 ustawy nowelizowanej w art. 1, dodać wyraz "nadzoru";
  - 4) w art. 5 w pkt 21 w lit. b, zgodnie z ust. 6 prawo przekazania zgromadzonych środków do programu będzie przysługiwało pracodawcy, który do końca 2004 r. prowadził grupowe

ubezpieczenie na życie związane z funduszem inwestycyjnym, podczas gdy art. 56 ust. 1 (przepis przejściowy ustawy o pracowniczych programach emerytalnych) dotyczył też pracodawców, którzy prowadzili inną niż ubezpieczenie formę grupowego gromadzenia środków na cele emerytalne dla swoich pracowników. Wydaje się, że nie ma powodu, aby w dodawanym ust. 6 ograniczać prawa pracodawców, którzy prowadzili inną niż ubezpieczenie na życie formę grupowego gromadzenia środków.

Propozycja poprawki:

- w art. 1 w pkt 21 w lit. b, w ust. 6 wyrazy "grupowe ubezpieczenie, o którym mowa w ust. 1, środki zgromadzone w ramach tego ubezpieczenia" zastępuje się wyrazami "grupowe gromadzenie środków na cele emerytalne, o którym mowa w ust. 1, zgromadzone środki";.

Aleksandra Skorupka